

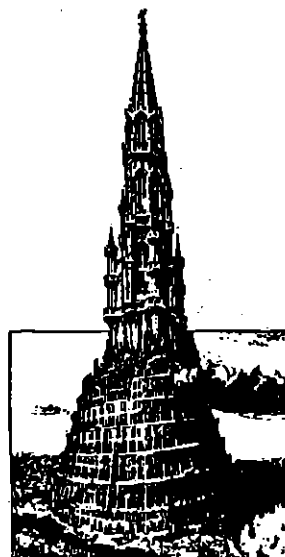
HET WELZIJN IN BRUSSEL MOET OP EEN VLAAMS BELEID KUNNEN REKENEN

De Kultuurraad van de Nederlandse Gemeenschap van vóór 1980 was een uitvloeisel van de grondwetsherziening van 1970-1971. Volgens artikel 59bis van de grondwet bezat ze bevoegdheid voor onder andere de kulturele en persoonsgebonden materies (voornamelijk gezondheidsbeleid en bijstand aan personen). In de artikels 4 en 5 van de Bijzondere Wet van 8 augustus 1980 (betreffende de hervorming van de instellingen) vindt men trouwens meer in detail waarop deze materies zoal betrekking hebben.

In artikel 108ter van diezelfde grondwet werd voorzien in de oprichting van twee kultuurkommissies binnen de Brusselse agglomeratie. Met weliswaar beperktere bevoegdheden dan de kultuurraden in de onderscheiden gemeenschappen. Zo kan de Nederlandse Commissie voor de Cultuur (NCC) in hoofdzaak een beleid uitstippen op het vlak van onderwijs en kulturele aangelegenheden.

Het beleid van de NCC heeft ongetwijfeld heel wat realisaties mogelijk gemaakt die de aanwezigheid van Vlaanderen in Brussel hebben versterkt. Als je deze kulturele machtsontplooiing beschouwt als een strategisch element in de Vlaamse ontvoogdingsstrijd, dan worden onwillekeurig herinneringen opgeroepen aan de periode van rond de eeuwwisseling. Het kultuurflamingantisme was in opkomst. Zijn vertegenwoordigers waren van mening dat de kulturele verheffing van het Vlaamse volk een dam vermocht op te werpen tegen het niet respecteren van de toen geldende taalwetten.

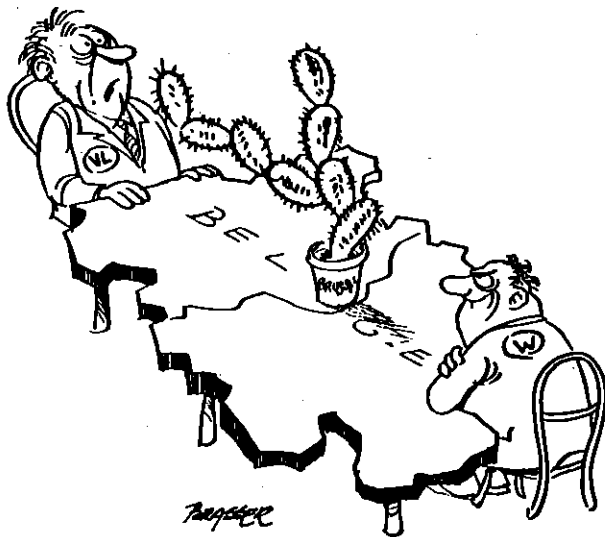
Deze invalshoek is achteraf beschouwd maar één van de vele elementen geweest die op het verloop van de gebeurtenissen hun invloed hebben uitgeoefend. Wellicht hetzelfde zal men later zeggen over Brussel. Reeds vrij vlug is men in het voorbije decennium gaan aansturen op een bredere aanpak waarbij naast het kulturele akstent ook de persoonsgebonden materies zouden postvatten. Welzijn is één en ondeelbaar. Met andere woorden, in Brussel werd van Vlaamse zijde al vrij vlug aangedrongen op het instellen van autonome commissies voor de persoonsgebonden materies. Het eerste Kongres van de Brusselse Vlamingen gaf de stoot tot de oprichting van een Brusselse Welzijnsraad. Ook het tweede Kongres besteedde ruimschoots aandacht aan het welzijn in de brede betekenis van het woord. De NCC heeft, in de marge van haar kulturele opdrachten maar tegelijk grensverleggend, inspanningen verricht. De betoelaging van het buurtwerk in achtergestelde buurten is hiervan wel een frappant voorbeeld. Van een echt beleid rond de persoonsgebonden materies is in Brussel tot op heden weinig terecht gekomen. Trouwens, de harde kern van

het welzijnswerk situeert zich in de bicommunautaire instellingen (zoals bijvoorbeeld de OCMW's). Deze "tweetalige" structuren blijven voor hun beleid op nationale "schoonmoeders" aangewezen, maar zitten tegelijk in de invloedsfeer van de Brusselse gemeenten. Voor de Nederlandstalige instellingen blijft, ook na 1980 - en in afwachting van een globale regeling die er maar niet kan komen - de wet tot oprichting van voorlopige gemeenschaps- en gewestinstellingen (KB van 20.07.1979) onverminderd van toepassing. Konkreet betekent dit dat de dekreten, gestemd in de Vlaamse Raad ook voor de Nederlandstalige instellingen in Brussel gelden. Het gaat hier uiteraard om die instellingen die buiten de bevoegdheid van de NCC vallen. Hoe dat werkt zie je bijvoorbeeld in het buurt- en opbouwwerk. De NCC doet inspanningen op dat vlak via haar tijdelijke werkgemeenschappen. Daarnaast betoelaagt het ministerie van cultuur van de Vlaamse Gemeenschap een aantal instellingen, alsook het RISO. (Het voorbeeld is misschien niet goed gekozen vermits het buurt- en opbouwwerk het nog altijd zonder Vlaams dekreet moeten stellen!).

Met deze gang van zaken blijven Nederlandstalige instellingen wel eens op hun honger zitten. Een "mooi" recent voorbeeld van deze stelling wordt geboden door het in maart gestemde dekreet op de bejaardenvoorzieningen. In dat dekreet wordt onder meer een subsidie-regeling uitgewerkt voor infrastructuur en werken van dienstencentra. Personeelstoelagen komen niet voor subsidiëring in aanmerking. Dat klopt vermits het in de geest van dit dekreet de bedoeling is dienstencentra te laten afhankelijk van grote zorginstellingen (OCMW's,

bejaardentehuizen). Dat klopt ook voor Vlaanderen waar personeel van bijvoorbeeld OCMW's gedetacheerd kunnen worden naar deze centra. In Brussel past dit Nederlandstalige dekreet als een tang op het bicommunautaire OCMW-"varken". Als je dan uitwegen zoekt in een eigen instelling met vzw-structuur (binnen het kader van het dekreet perfect mogelijk) dan

kun je, als het erop aankomt, heel wat miljoenen spenderen aan verbouw of bouw van aangepaste infrastructuur, zal je het voor de werking van zo'n centrum wellicht al wel met heel wat minder moeten stellen en krijg je, tenslotte, voor het loon van de centrumleider... geen cent. De vraag naar een "Brussels luik" in de dekreten van de Vlaamse Gemeenschap is dus eens te meer geen loze kreet.

Een commissie van persoonsgebonden materies zou op korte termijn wellicht, naast enig soelaas, ook voor de nodige stimulansen kunnen zorgen. Tegelijk zou het werken met de weinig bemiddelde Brusselse Vlaming, die het misschien minder van cultuur dan wel van adequate eerstelijns hulpverlening moet hebben, geprofileerd kunnen worden.

Van verschillende zijden heeft men dat begrepen en zendt men met een regeringswissel voor de deur, signalen uit : het derde Kongres van de Brusselse Vlamingen, de Brusselse Welzijnsraad, de SP-Brussel,...

Blijft uiteraard het levensgrote probleem van de bicommunautaire instellingen. Blijft de nood aan een autonome, brede welzijnscommissie. Als welzijn ondeelbaar blijkt, dan moet zich dat ook op beleidsniveau vertalen.

(ast).

OVER HET EINDRAPPORT «NA DE SOEP HEEFT MEN MEER DRAAGKRACHT OM DE HOOFDSCHOTEL TE BEREIDEN»

Een kookgroep van alleenstaande mannen : een nieuw initiatief in de bijstandswijk

DAT BEEST EINDRAPPORT GEHETEN

Van een derdejaarsstudente en dus ook -stagiaire maatschappelijk werk (in casu opbouwwerk) wordt verwacht dat zij al dra op een ingenieus idee-engoed begint te broeden waarvan het eindrapport dan de definitieve vrucht zal worden. Het valt niet te betwisten dat de stagekontekst voor een groot deel de inhoud van het werk bepaalt, wat natuurlijk ook de bedoeling is. Daarnaast speelt ook de interesse-sfeer en de background van de schrijfster/ver mee. Voor mij, stagiaire in de Brusselse Bij-

standswijk, stond het vrij snel vast waarover het eindrapport zou handelen. Ik kon het zelfs met termen uit de (weinig) boekjes "draagkracht" noemen. Misschien een wat ongebruikelijke (spijtig genoeg) term in het opbouwwerk om te zeggen dat opbouwwerkactiviteiten van het publiek vragen dat er een zeker gewicht aan capaciteiten in de weegschaal wordt gelegd. Van in het begin van mijn opleiding aan het Hoger Instituut voor Maatschappelijk en Cultureel Werk was mijn oog gevallen op de zogenaamde "kansarmen" met in de eerste

plaats een zekere bekommernis in het achterhoofd op het vlak van "ware participatie" van deze groep.

Een tekst uit mijn derdejaarskursus methodiek van het opbouwwerk (van Erik Roelandt) deed mij definitief besluiten om de draagkrachttoer op te gaan in mijn eindrapport en mijn ervaringen met de kookgroep van alleenstaande mannen zouden hieraan kunnen getoetst worden, zonder te vergeten hoe de theorie voor mij een leidraad zou zijn voor het opzetten en vorm geven van de kookgroep. (Zie kader)